

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

« ФІЛОСОФІЯ ПІЗНАННЯ »

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *14 «Електрична інженерія»*

Код та найменування спеціальності *144 «Теплоенергетика»*

Освітньо-наукова програма *Технічна теплофізика та промислова теплоенергетика*

Ступінь вищої освіти *Доктор філософії*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *144 Теплоенергетика*
« 09 » 03 2023 р. протокол №1.

Реєстраційний номер у відділі аспірантури та докторантури

06-144-2023A

Кафедра: [Філософії і права](#)
Викладач: [Шевченко Ганна Анатоліївна](#), доцент каф
 філософії і права, кандидат філософських

[Профайл](#)

Контакти:
[Профайл викладача](#)
 sfpkafedra@gmail.com, 048-7124061

1. Загальна інформація

Освітній компонент викладається на 1 курсі у 1 семестрі

Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	10	20
заочна	18	8	10
Самостійна робота, годин	Денна – 60	Заочна – 72	

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Філософія пізнання» допоможе здобувачам вищої освіти здобути необхідні систематизовані знання з філософії пізнання. Процеси сучасного суперечливого світу ставлять кожному людину в складні умови соціального життя. Зростаюча напруга, пов'язана зі зміною ціннісних орієнтацій, необхідність пошуку і швидкого знаходження рішень, стресові ситуації - все це проблеми людського буття. Філософія була і залишається інтелектуальною формою відповіді на глибинні занепокоєння та запити людини, а особливо тоді, коли життя вимагає вибору, визначення моральної та соціальної позиції. Характерною ознакою сьогодення є залучення потенціалу психологічної науки до вирішення практичних завдань, які постають у різних сферах життєдіяльності суспільства і людини.

Освітній компонент «Філософія пізнання» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонентів «Історії України та української культури», «Культурології», «Релігієзнавства».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – оволодіння здобувачами вищої освіти головних положень і концепцій сучасної філософії пізнання з урахуванням останніх досягнень науки, сформулювати знання про сутність культури як форми людської діяльності, її різновиди та роль у формуванні особистості і розвитку суспільства, формуванню політичної культури та гуманістичного мислення, прищеплення навичок наукового аналізу, спрямованого на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку. Розширити знання студентів про суспільство, сучасні суспільні проблеми, навчити формувати активну громадянську позицію, надати теоретичні знання з психології, сприяти засвоєнню складних понять і категорій та їх ефективному використанню в житті, пізнати закономірності психічної діяльності особистості, сформулювати потребу в особистісному розвитку, навчити виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням, досягти індивідуальних цілей у процесі навчання.

В результаті вивчення здобувач повинен **знати**: генезис філософії та її співвідношення з іншими типами світогляду; історичні типи філософської думки; основні положення вітчизняної та світової філософії; основні філософські категорії та принципи; світоглядно-гуманістичний зміст філософії.

Вміти: застосовувати знання основ філософії задля формування самостійного стилю мислення; здійснювати філософський аналіз процесів, що відбуваються в сучасному світі;

формувані власну позицію, застосовувати набуті знання щодо аналізу проблем сьогодення; використовувати здобутки психологічної науки; застосовувати набуті знання з психології у повсякденній діяльності для орієнтації в суспільному житті; оптимально використовувати власні індивідуально-психологічні особливості в умовах професійної та повсякденної взаємодії; формувати потребу в особистісному розвитку та професійному вдосконаленні; підтримувати позитивні стосунки з оточенням.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Філософія пізнання» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 144 Теплоенергетика](#) та [освітньо-науковій програмі «Технічна теплофізика та промислова теплоенергетика»](#) підготовки докторів філософії.

Інтегральна компетентність:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з теплоенергетики і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з теплоенергетики, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, спостережень, тощо і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Історія філософії, загальна та соціальна філософія			
1	Філософія, її предмет, функції та коло проблем.	1	0,5
2	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія.	0,5	0,5
3	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	0,5	0,5
4	Українська філософська думка. (Міфо-релігійні уявлення слов'ян. Становлення і розвиток філософської думки в Україні. Філософська спадщина Г. С. Сковороди)	2	1
5	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії. Філософія як система загальних поглядів на світ.	0,5	0,5
6	Філософська онтологія – проблема буття. Методологічні проблеми філософії.	0,5	0,5
7	Філософське розуміння душі, свідомості та розуму.	1	0,5

8	Теорія пізнання як розділ філософії. Об'єктивність істини, незалежність її змісту від людини й людства	1	1
9	Діалектична взаємодія абсолютності й відносності істини на історичних прикладах	1	1
10	Матеріалістична діалектика. Пізнання як філософська проблема	1	1
11	Культура та цивілізація.	1	1
	Разом за модулем 1	10	8
	Всього зОК	10	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Філософія, її предмет, функції та коло проблем.	2	1
2	Філософія Стародавнього світу. Середньовічна філософія.	2	1
3	Філософія доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.	2	1
4	Матеріалістична діалектика на прикладі спеціальності «Теплоенергетика»	2	1
5	Загальні проблеми та концепції сучасної філософії.	2	1
6	Філософська онтологія – проблема буття. Методологічні проблеми філософії.	2	1
7	Наукове пізнання як наука. Наука як суспільний феномен	2	1
8	Спрямування філософських досліджень на осмислення гносеологічних та світоглядних проблем	1	0,5
9	Заміна типів раціональності. Особливості сучасної науки	1	0,5
10	Вивчення посткласичної науки	2	1
11	Культура та цивілізація.	2	1
	Всього за ОК:	20	10

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Написання реферату з теми:</i> «Цінності та їх роль у життєсуспільства і людини». 1. Проблема цінностей в історії філософії, в історії людської діяльності. 2. Проблема критерію ціннісного вибору.	10	10
2	<i>Підготовка бізнес-плану з теми</i> «Соціальне прогнозування та глобальні проблеми сучасності». 1. Наукове передбачення суспільних процесів. 2. Соціальне передбачення і сучасна глобалістика.	20	20

3	<p><i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</i></p> <p>1. Філософія і світогляд: У чому полягає спільність і відмінність таких типів світогляду: міфологія, релігія, філософія? Чи кожна людина має світогляд? Які функції виконує філософія, або кому і навіщо вона потрібна?</p> <p>2. Українська філософська думка: Своєрідність філософії України в контексті світової культури. «Український дух» філософії Г. Сковороди. Національний характер філософії І. Франка.</p> <p>3. Людина – універсальний компонент суспільної системи: Людина – найвища цінність суспільства. Взаємодія інтересів суспільства й особистості. Діяльність – основа формування особистості.</p>	30	42
	Всього за ОК:	60	72

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;*
- *тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;*
- *вивчення і захист окремих тем практичних робіт;*
- *усне опитування;*
- *тощо.*

Підсумковий контроль – *екзамен*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Історія філософії, загальна та соціальна філософія»		
Лекційний курс*	10	8
Практичні роботи*	20	10
Самостійна робота*	30	42
Тестування*	10	10
Всього за змістовний модуль 1	70	70
Екзамен	30,0	30,0
Всього	100,0	

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в Одеському національному технологічному університеті.

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Контрольні заходи під час лекційного курсу (оцінювання однієї лекції)

2,0 бала	Присутність на лекції. Надано повних відповідей на поточні питання	відмінно
1,5 бала	Присутність на лекції. У відповідях на поточні питання допущені припустимі помилки	добре
1 бал	Присутність на лекції. У відповідях на поточні питання допущені значні помилки	задовільно
0 балів	Відсутність на лекції	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи) для денної та заочної форм навчання

1,8 – 2,0 бала	На практичному занятті надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,5 – 1,7 балів	На практичному занятті при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,1 – 1,4 балів	На практичному занятті відповіді неповні, допущені Помилки	добре
0,6 – 1,0 балів	На практичному занятті відповіді неповні, допущені грубі Помилки	достатньо
0-0,5 балів	На практичному занятті дані незадовільні відповіді	незадовільно

Тестування:

9,0-10,0	90 - 100 % правильних відповідей	відмінно
8,0 -8,9	74 – 89% правильних відповідей	дуже добре
7,0 – 7,9	60 – 73% правильних відповідей	добре
5,0 – 6,9	35 – 59 % правильних відповідей	достатньо
0 – 4,9	0-35 % правильних відповідей	незадовільно

Самостійна робота:

Бали			
очна	заочна		
26-30	37-42	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
21-25	31-36	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
16-20	21-30	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
10-15	14-20	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-9	0-13	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально - демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозковий штурм, проєктний метод), тренінг, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково- дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання скетчів за темами лекцій, реферування, конспектування)

8. Інформаційні ресурси**Базові (основні):**

1. Філософія [Текст] : підручник / Л. В. Губерський, В. П. Андрущенко, А. О. Баумайстер та ін. ; за ред. Л. В. Губерського. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Фоліо, 2021. 621 с. МОН. Посилання на електронний ресурс: <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1966973>.

2. The practical origins of ideas : genealogy as conceptual reverse-engineering [Електронний ресурс] / Matthieu Queloz. Oxford, United Kingdom : Oxford University Press,

2021.296р.: online resource. Посилання на електронний ресурс:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2088980>

3. Збірка тестових завдань з дисципліни "Філософія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / О. В. Пурцхванідзе, І. С. Лар'яновський ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. Одеса : ОНАХТ, 2019. Електрон. текст. дані:42с. Посилання на електронний ресурс:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.166122>.

4. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни "Філософія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. та форм навчання / О. О. Стояно ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — Електрон. текст. дані: 41 с. Посилання на електронний ресурс:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnv.BibRecord.166863>.

5. Шевченко Г.А. Конспект лекцій з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс]: для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип. А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021. Електронний текст. дані:61с. Посилання на електронний ресурс:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1601431>

6. Шевченко Г.А. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Філософія»[Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані: 34 с. Посилання на електронний ресурс:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1601469>

7. Шевченко Г.А. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Філософія» [Електронний ресурс] для бакалаврів усіх спец., ден. та заоч. форм навчання /Г.А.Шевченко, С.М.Тодорова, Ю.М.Мельник; відп. за вип.А.О.Соловей; каф.соціології, філософії і права.- Одеса: ОНАХТ, 2021.- Електрон.текст.дані:38 Посилання на електронний ресурс:
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1601622>

8. Психологія людських спільнот [Текст] / Г. Лебон ; за наук. ред. і пер. Г. Понеділка. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. — 228 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1619674>

9. Конспект лекцій з дисципліни "Психологія та соціологія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / Г. А. Черняк, Е. Р. Петракова ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології філософії і права., — Одеса : ОНАХТ, 2020. — Електрон. текст. дані: 59 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1291366>

10. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Психологія та соціологія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. та форм навчання / Г. А. Черняк, Е. Р. Петракова, О. В. Сороченко ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології філософії і права. — Одеса : ОНАХТ, 2020. — Електрон. текст. дані : 22 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1302657>

11. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни "Психологія та соціологія" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / Г. А. Черняк, Е. Р. Петракова ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології філософії і права., — Одеса : ОНАХТ, 2020. — Електрон. текст. дані: 57 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1290322>

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#)

Викладач /ПІДПИСАНО/ Ганна ШЕВЧЕНКО

Викладач /ПІДПИСАНО/ Юрій МЕЛЬНИК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Філософії і права

Протокол від «29» лютого 2024 р. № 4

Завідувач кафедри /ПІДПИСАНО/ Анатолій СОЛОВЕЙ

Гарант ОП *ТЕХНІЧНА ТЕПЛОФІЗИКА ТА ПРОМИСЛОВА ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКА*

професор кафедри ЕТПЕ

ПІДПИСАНО

Борис КОСОЙ